

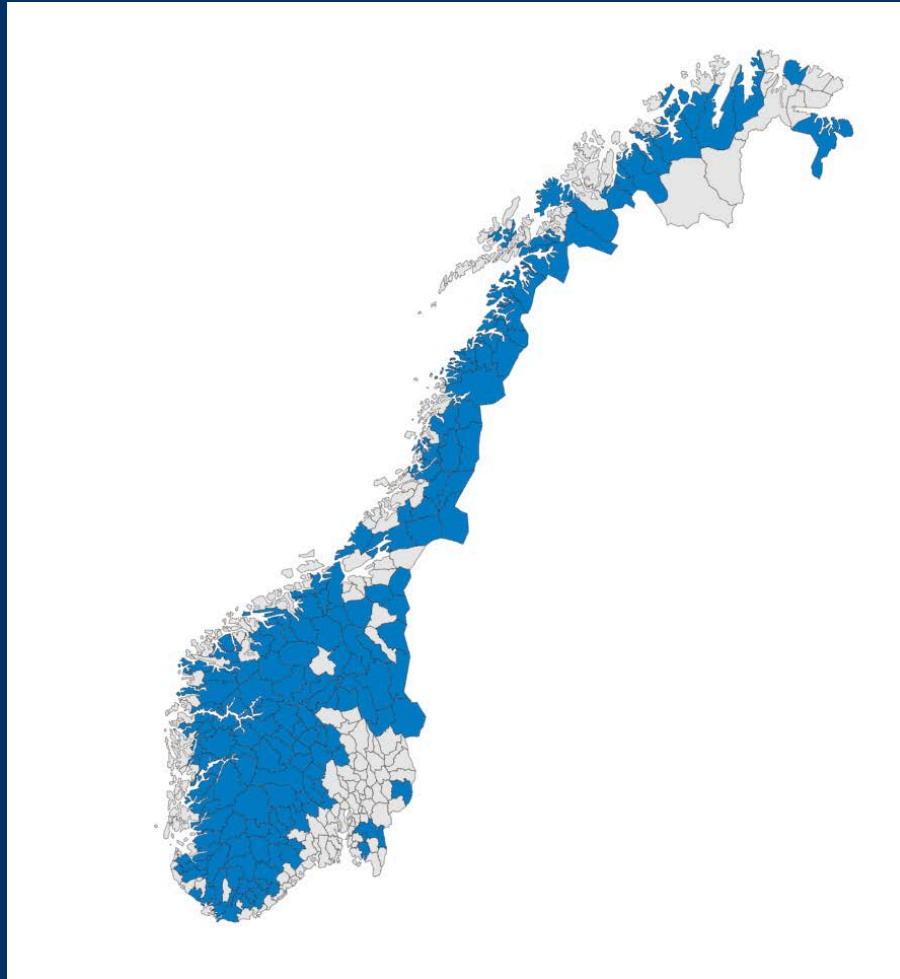
Inntektssystemet for kraftkommunane.
Kraftinteressene i spel.
Sognatinget.

Jon Rolf Næss

Leder, LVK

Landsamanslutninga av vasskraftkommunar (LVK)

160 medlemmer - 67% av landets flateinnhold

- LVK stiftet i 1977
- Representerer *verts*kommunene
- Årlige inntekter 5-8 milliarder kroner
- Samlet vannkraftformue 600 milliarder
- Finansiert ved medlemskontingent
- Partipolitisk nøytral
- Arbeider med alle type spørsmål om vannkraft og fornybar energi
 - Rettslige rammevilkår
 - Økonomiske vilkår
 - Utbygging – opprusting og utvidelse
 - Best mulige naturvilkår

Endringer i inntektssystemet.

- Vil bli presentert i revidert nasjonalbudsjett som legges frem 14.mai.

Pumpekraft og effekt

I dag ser vi at vannkraftselskap på nytt står foran store investeringer innenfor pumpekraftverk og tilpasninger for mer effektkjøring.

Flere av de største selskapene viser frem store planer, og varsler om konsesjonssøknader.

For kommunene er dette en utfordrende utvikling:

- Ny uberørt natur belastes.
- Hardere bruk av manøvreringsreglementet i magasinene.
- Endring og større variasjon i vannmengde i vassdragene.
- Ingen statlige ordninger for økonomisk kompensasjon til kommunene.

Vil eventuelle endringer i inntektssystemet være et insitamement for kommuner til å være positive til at mer areal blir brukt til kraftproduksjon?

Hva mener vi når vi snakker om opprusting og utvidelse?

- **Opprusting** = tiltak som ikke krever at man utnytter mer vann eller et nytt fall, men hvor man effektiviserer kraftverket og redusere energitapet i vannveien.
- **Utvidelser** = er tiltak som gjør det mulig å øke fallhøyde, redusere flomtapene eller utnytte mer vann.

Noen fakta:

Dagens kraftproduksjon er ikke nok for å møte morgendagens samfunn, vi går mot et kraftunderskudd.

«De lærde strides» om når dette vil skje, men vi snakker om få år.

Dagens kraftproduksjon er tilpasset gårsdagens samfunn, stor kraftmengde- lite effekt.

Fremover må vi ha mer mengde, og mye mer effekt. Derfor står nå Norsk vannkraftproduksjon fremfor store opprustning og utvidelsesprosjekt.

Jens Stoltenberg sa i sin nyttårstale i år 2000:

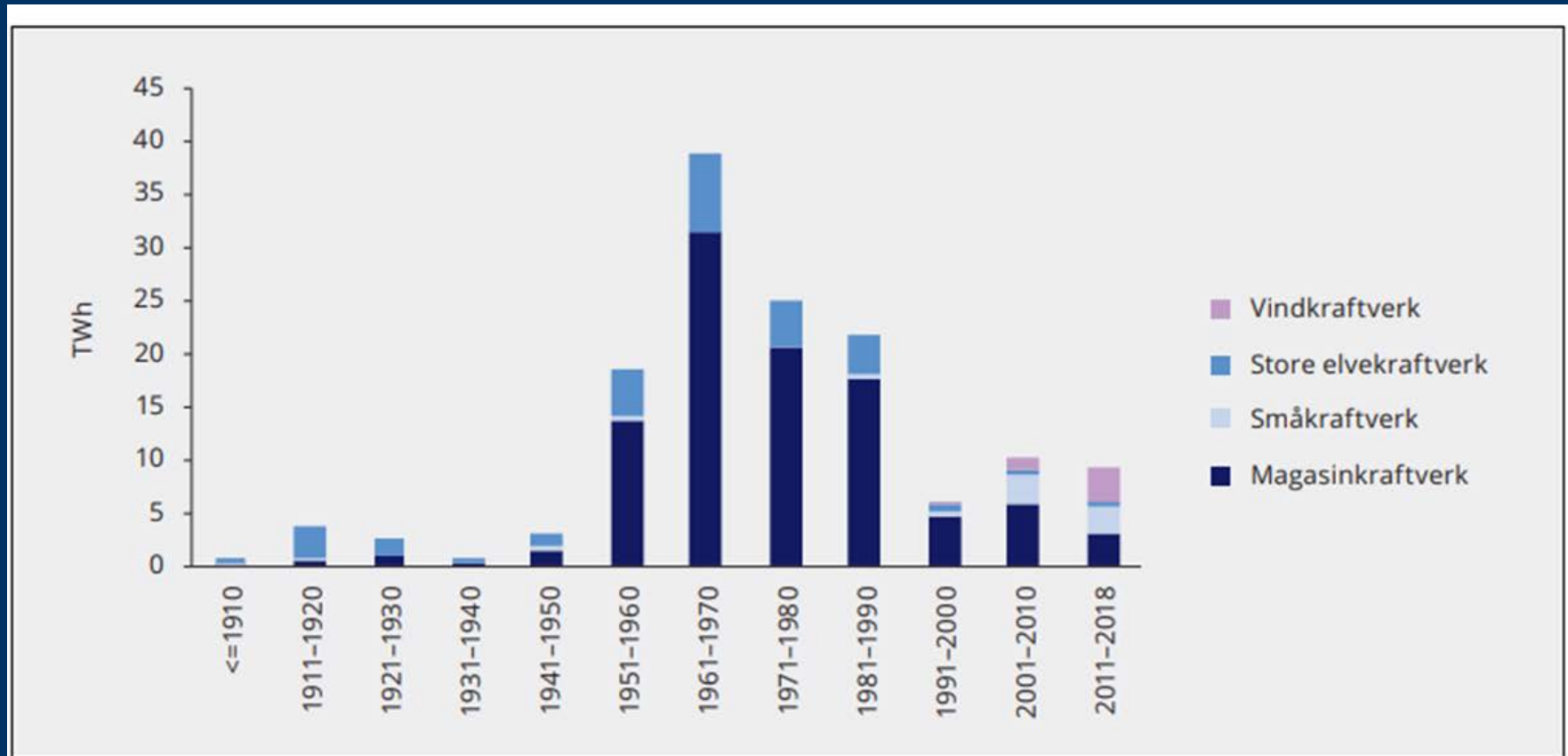
«Vi er kommet dit at tiden for store nye vannkraftutbygginger i Norge er over.»

Støre og Aasland: vi må bygge ut mer energi!

- Norsk vannkraft nærmer seg pensjonsalderen!
- betydelig behov for oppgraderinger og reinvesteringer

Figur 3.4 Utbygging av nye vann- og vindkraftverk i Norge. Normalårsproduksjon

Kilde: NVE, 2019.

Skatte- og avgiftsregimet må tilpasses effekt- og pumpekraftverk

Energikommisjonen (NOU 2023:3) kap. 1.9:

«En av vår tids største hindre for å få til økt kraftproduksjon [...] er mangel på folkelig og lokal oppslutning. Skal den utfordringen tas på alvor, må virkemidler for å fjerne dette hinderet tas i bruk. Kommisjonen mener det er avgjørende at samfunnskontrakten mellom storsamfunnet og de berørte lokalsamfunn som vår vannkraftshistorie er bygget på, videreføres. *Kommisjonen vil derfor anbefale at det snarest foretas en gjennomgang av gjeldende vannkraftregime med sikte på en kartlegging av hvor godt det treffer morgendagens vannkraftutbygging sett fra vertskommunenes ståsted.*»

Dagens skatteregime bygger på energiproduksjon og ikke effektutbygging!

Vannkraftutbygging: – hva slags – hvor – hvorfor?

- Hva slags utbygginger?
 - Nye utbygginger?
 - Opprusting og utvidelse
 - Pumpekraftverk
 - Effektkraftverk
 - Vernede vassdrag?
- Vil det gi lavere strømpris?
 - flaskehalsproblemene
 - marginalprissystemet
 - prisimport på kablene?

Nå kommer det en ny bølge med vannkraft i Norge

[Nyhet, Fornybar produksjon](#)

Publisert 07.09.2022

Utbygging av Lysebotn 2 kraftverk. Foto: Kristofer Ryde/Lyse

HydroCen rapport nr. 35

Potensial for opprusting og utvidelse av vannkraft med miljødesign

PotOUT

Ingrid Vilberg, Leif Lia, Tonje Aronsen, Marie-Pierre Gosselin, Atle Harby, Michael Belsnes

NRK 11. mars 2024

Kommunane taper pengar på ny vasskraft

«Alle» vil at Noreg skal ruste opp gamle vasskraftverk. Men vertskommunane tener på å motarbeide planane.

Håvard Nyhus
Journalist

Publisert i dag kl. 11:04

NYTT TURBINHJUL: Nye skattereglar gjer at det som er god butikk for kraftselskapa, er dårleg butikk for vertskommunane. Fleire kallar det eit paradoks at insentiva trekker i ulike vegar når «alle» er einige om at vi treng samling i botn og meir straum.